11.08.2014

Wywiad z p. Tomaszem Jałukowiczem, Głównym Specjalistą w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP

1. Polskie uczelnie uzyskały większą niezależności w ostatnich latach w wyniku reformy szkolnictwa wyższego. W jakim stopniu ten stan rzeczy przekłada się na poprawę możliwości współpracy uczelni z zagranicznymi instytucjami BiR oraz zagranicznymi przedstawicielami gospodarki? Jaką rolę odgrywa w tym względzie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego?

Polskie uczelnie są autonomiczne a reformy z lat 2010-2011 dodatkowo poszerzyły tę autonomię. W praktyce oznacza to, że kwestia współpracy międzynarodowej zarówno z instytucjami naukowymi, jak i przedsiębiorcami leży całkowicie w gestii uczelni.

Internacjonalizacja polskiej nauki i szkolnictwa wyższego stanowi priorytet rządu, w związku z tym MNiSW podejmuje szereg działań. Głównym instrumentem wsparcia są finansowane z funduszy europejskich EFS i EFRR Programy Operacyjne „Wiedza, Edukacja, Rozwój" oraz „Inteligentny Rozwój", które są obecnie na etapie konsultacji z Komisją Europejską.

2. Polski system edukacji wykazuje nadal dość niski stopień internacjonalizacji, stosunkowo niewielu studentów zagranicznych wybiera polskie uczelnie. Jakie działania byłyby Pana zdaniem przydatne w celu zwiększenia zainteresowania niemieckich studentów kształceniem na polskich uczelniach oraz w instytucjach kształcenia zawodowego?

W rezultacie działań MNiSW oraz środowiska akademickiego od 10 lat notujemy corocznie wzrost liczby zagranicznych studentów podejmujących naukę w Polsce. Obecnie w Polsce studiuje 36 tys. obcokrajowców. Naszym celem jest osiągnięcie co najmniej 5% udziału zagranicznych studentów do roku 2020, co ma częściowo zrekompensować negatywne zmiany demograficzne w rocznikach studiujących. Wzrasta również liczba niemieckich studentów kształcących się w Polsce. W latach 2013-2014 na polskich uczelniach studiowało 593 obywateli niemieckich, głównie na kierunku lekarskim oraz zarządzaniu.

Nasze Ministerstwo wspiera aktywność polskich uczelni i jednostek naukowych na arenie międzynarodowej, m.in. w ramach kampanii „Ready, Study, Go! Poland" i „Research & Go! Poland". Kampanie mają na celu wspieranie polskich uczelni we wszystkich działaniach, które przyczyniają się do podniesienia ich poziomu umiędzynarodowienia i są adresowane do wszystkich uczelni w Polsce – zarówno publicznych, jak i niepublicznych, w tym przede wszystkim do uczelni akademickich. Do priorytetowych rynków zaliczane są państwa Partnerstwa Wschodniego oraz Chiny, a także Brazylia - w związku z niedawnym przystąpieniem Polski do programu „Nauka bez granic".

Ponadto niedawno zakończył się ministerialny konkurs na najlepsze projekty promocyjne polskich

uczelni, które zachęcą cudzoziemców do studiowania w naszym kraju.

Podkreślić należy, że dużą rolę w przyciąganiu zagranicznych studentów odgrywają polskie uczelnie. Uczestniczą w międzynarodowych targach edukacyjnych, realizują programy podwójnych dyplomów z zagranicznymi partnerami, a przede wszystkim oferują już ponad 650 programów studiów w językach obcych.

3. Często wyrażana jest opinia, iż procedury wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych i dyplomów między Niemcami a Polską nie są wystarczające. Co należałoby zmnienić w celu poprawy tej sytuacji?

Zasady i procedury dotyczące wzajemnej uznawalności kwalifikacji zawodowych i dyplomów w dużej mierze są związane z członkostwem Polski i Niemiec w Unii Europejskiej oraz uczestnictwem obu krajów w tzw. procesie bolońskim. W ramach tych struktur stale są podejmowane działania zmierzające do poprawy uznawalności kwalifikacji zawodowych i dyplomów. Ponadto oba kraje łączy umowa o wzajemnym uznawaniu dyplomów do celów kontynuacji kształcenia.

Podstawowym założeniem głównych dyrektyw UE jest harmonizacja procesu kształcenia w krajach członkowskich oraz uznawanie kwalifikacji do wykonywania danego zawodu uzyskanych w jednym państwie członkowskim i umożliwianie wykonywania tego samego zawodu w innym państwie członkowskim. W przypadku wystąpienia zasadniczych różnic dotyczących kształcenia, przewidziano środki kompensujące, jak np. test umiejętności albo odbycie stażu adaptacyjnego. Nowej dyrektywa UE z 2013 r. wprowadza dalsze uproszczenia procedur uznawania kwalifikacji i musi zostać poddana transpozycji do stycznia 2016 r.

Wzajemne uznawanie dyplomów i kwalifikacji zawodowych ułatwiło wprowadzenie takich rozwiązań jak np. studia dwustopniowe, suplement do dyplomu, punkty ECTS (przyp. red. European Credit Transfer System), programy studiów oparte na efektach kształcenia, system zapewniania jakości kształcenia oraz ramy kwalifikacji. Dzięki takim instrumentom systemy edukacji obu krajów stają się coraz bardziej porównywalne, a co za tym idzie uznanie dyplomów jest łatwiejsze.